

*Werkingsverslag
Kwaliteitsverslag 2008*

Begeleidingstehuis

Martens-Sotteau

INLEIDING	3
DEEL 1 : V.Z.W. MARTENS-SOTTEAU	
1) V.Z.W. Martens-Sotteau	4
2) Profiel	6
3) Organigram	8
4) Personeelsgegevens	10
5) Raad van Bestuur	13
DEEL 2 : BEGELEIDINGSTEHUIS	14
1)Cijfergegevens en enkele conclusies	14
2) Thema's uit de werking van 2008 en plannen voor 2009	18
1)Samenwerking , uitwisseling en deelname aan overleg	18
2)Integrale jeugdhulpverlening	22
3)Globaal plan jeugdzorg	22
4)Participatie	22
5)Internet voor de jongeren	23
6)Kampen en vrije tijd	24
7)Tevredenheidsmeting en klachten	25
8)tevredenheid medewerkers	26
9)Vorming	27
9)Accenten per afdeling	29

INLEIDING

U vindt hieronder het werkingsverslag 2008 van het begeleidingstehuis Martens-Sotteau.

Het begeleidingstehuis maakt deel uit van de V.Z.W. Martens-Sotteau samen met de dagcentra Letha en Pedaal en het project herstelbemiddeling. Zoals vorig jaar krijgt U één verslag per voorziening . We volgen daarmee de logica van de regelgeving. Ook daar wordt gevraagd gegevens af te leveren per voorziening.

Het eerste deel is gemeenschappelijk voor alle voorzieningen van de V.Z.W. We beschrijven het aanbod , onze missie , de doelgroep , het organigram , de voor de voorziening relevante personeelsgegevens .

Een volgend deel gaat enkel over het begeleidingstehuis . De gebruikelijke cijfergegevens komen eerst aan bod . Daarnaast schrijven we explicieter over de accenten in het 'kwaliteitsbeleid ' van de voorziening.

Op 21 mei 2008 hebben we ons ten volle gerealiseerd dat hulpverlening niet altijd een antwoord heeft op diep menselijk lijden.

We hebben één van onze jongeren in kamertraining verloren nav een zelfdoding . Bewust en onbewust blijft deze gebeurtenis in ons handelen en als mens invloed hebben.

We hebben elkaar en elkaars' vertrouwen en ondersteuning hard nodig gehad . Hieronder een klein stukje uit één van de teksten bij zijn begrafenis :

“Je hebt ons geleerd en geïnspireerd in het respectvol omgaan met de ander, de ander die belangrijk was voor jou en omgekeerd.

Ook willen we het nog eens hebben over je eigen fierheid, regelmatig versterkt door beslissingen, meningen, gedachten die je zo kon argumenteren . En af en toe was je dan verwonderd over jezelf als je weer iets nieuws had ontdekt

Er zijn nog zoveel kleine en grotere dingen die we elk van ons , begeleiders en jongeren ,zullen meedragen in de herinnering.

We zagen je onafgebroken..... met pauzes tussenin.... zoeken naar tevredenheid, we zagen je lonken naar wat je allemaal zou ondernemen.....

En zie....totaal onverwacht koos je voor rust, in een niet aflatende verbondenheid met je familie.

Jongeren en begeleiders we zijn er zo stil van.”

Hetgeen U in de volgende bladzijden vindt over de werking (en nog veel meer dan dat) , is resultaat van de inzet van heel wat medewerkers , de inbreng van kinderen en jongeren en de uitwisseling met ouders en verwijzers . Dank daarvoor.

Dit jaarverslag en ook de jaarverslagen van de 'Begeleidingstehuis Martens-Sotteau ' en van het 'Project herstelbemiddeling ' vindt U terug op de website : www.martens-sotteau.be.

Veel leesgenot

Filip Maertens,directeur

DEEL 1 : V.Z.W. MARTENS-SOTTEAU

1. V.Z.W. Martens-Sotteau

V.Z.W. Martens-Sotteau heeft een erkenning van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Bijzondere Jeugdbijstand, voor :

- 38 residentiële plaatsen
- 20 dagcentrum plaatsen
- een project herstelbemiddeling

Het **begeleidingstehuis** Martens-Sotteau is gevestigd op een groot terrein in Oostakker.

Er zijn 3 huizen. Elk huis heeft een grote leefruimte, individuele slaapkamers en een ruime tuin. Daarnaast zijn er 6 studio's, gebouwd rond een binnenplaats. Verder is er ook een administratief gebouw, een centrale keuken, een werkatelier en de nodige berging.

Huis 1 is een leefgroep voor kleuters en lagere schoolkinderen. Huis 2 is een verticale groep: er verblijven zowel kleuters, kinderen, pubers als adolescenten. Huis 3 is een groep voor jongens en meisjes tussen 12 en 18 jaar. In de studio's is de minimumleeftijd 16 jaar. Daarnaast bieden we ook Begeleid Zelfstandig Wonen aan voor maximaal 9 jongeren. Elke werkvorm is gemengd.

Dagcentrum Letha is een dagcentrum voor kinderen tussen 6 en 12 jaar . Het is gelegen in het centrum van Ledeberg.

Dagcentrum De Pedaal is een dagcentrum voor adolescenten . Jongeren tussen 12 en 18 jaar kunnen daar terecht. De Pedaal ligt in de buurt van Gent-Dampoort . De beide dagcentra samen kunnen instaan voor de begeleiding van 20 kinderen of jongeren en hun gezinnen.

Het project herstelbemiddeling bestaat sinds 2001. De opdrachten tot bemiddeling krijgen we bijna altijd van de parketmagistraat. Er wordt geprobeerd te bemiddelen tussen minderjarige daders en hun slachtoffers. We zijn de enige dienst voor Oost-Vlaanderen.

In de loop van 2007 kregen we een forse uitbreiding en sindsdien doen we ook een aanbod voor hergo, herstelgericht groepsoverleg.

2008 was het laatste jaar als 'project' . 'Hca' of herstelgerichte en constructieve afhandelingen werd vanaf 1 januari 2009 een erkende voorziening. Daartoe dienden alle projecten onder die noemer gegroepeerd worden .

Onze activiteiten van hergo en bemiddeling werden daarom ondergebracht in een nieuwe V.Z.W. (Hca Oost-vlaanderen) samen met de leerprojecten, de ouderstages

(als project werkend onder V.Z.W. Centrum voor ambulante begeleiding) en de dienst alternatieve sancties (werkend als project onder V.Z.W dienst alternatieve sanctie en voogdijraad).

We blijven als Martens-Sotteau betrokken in de bestuursorganen van de nieuwe V.Z.W .

2. Profiel V.Z.W. Martens-Sotteau

Doelgroep

We zijn door de Vlaamse Gemeenschap erkend als voorziening (begeleidingstehuis /dagcentrum) binnen de bijzondere jeugdzorg. Dit betekent dat kinderen en jongeren, die zijn doorverwezen door de Jeugdrechtbank of het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg , bij ons terecht kunnen.

Die verwijzer is van oordeel dat een opvoedingssituatie dermate problematisch is, dat een minder ingrijpende hulpverlening niet toereikend is. Een problematische opvoedingssituatie wordt in de decreten omschreven als: *"een toestand waarin de fysieke integriteit, de affectieve, de morele, de intellectuele of de sociale ontplooiingskansen ernstig in het gedrang komen door bijzondere gebeurtenissen, door relationele conflicten of door omstandigheden waarin zij leven"*.

Een opvoedingssituatie wordt problematisch op grond van het volume van de aanwezige problematiek: het gaat over situaties waarin verschillende problemen aanwezig zijn, de problemen ernstig zijn en chronisch van aard.

Naast de begeleiding van een kind of jongere, beschouwen we de samenwerking met en/of de begeleiding van de context - in de eerste plaats de ouders - essentieel.

We kiezen ervoor om met gemengde groepen te werken. We hebben geen opname- of begeleidingsplicht; een weigering wordt echter steeds gemotiveerd.

Onze opdracht

1) We willen aan de kinderen, jongeren en gezinnen, waartoe ze behoren, een kwaliteitsvolle begeleiding bieden:

*We willen een aanbod doen, dat zoveel mogelijk vertaald wordt naar de vraagstelling van de mensen.

*We willen kinderen, jongeren, ouders helpen bij het ontplooiën van hun mogelijkheden: hen leren zoveel mogelijk zelf hun leven in handen te nemen.

*We willen samenwerken met ouders, familie, school en de bredere omgeving.

*Om dit te realiseren willen we doelgericht werken aan:

-degelijke groepswerking in een aangepaste infrastructuur

- individuele zorg en begeleiding
- gezinsbegeleiding en ondersteuning
- studiebegeleiding
- oefenkansen bieden naar zelfstandigheid toe
- overleg en samenwerking met andere betrokkenen

2)We willen onze hulpverlening aanbieden vanuit een onderbouwde visie:

*We bekijken mensen als dynamische wezens, die in interactie staan met hun onmiddellijke omgeving, hun bredere context, hun eigen levensgeschiedenis. De mens is een knooppunt van relaties.

*We geloven dat iedereen positieve krachten in zich heeft. We zullen mensen daarop aanspreken.

*Kinderrechten zijn belangrijk. Het zal bij onze doelgroep steeds weer zoeken zijn naar een evenwicht in de concrete invulling van de begrippen protectie, participatie en provisie.

*We werken met complexe situaties en krijgen heel uiteenlopende probleemsituaties aangemeld. Omwille daarvan willen en kunnen we niet rigide vasthouden aan bepaalde theorieën. Bruikbare elementen uit diverse kaders willen we integreren in onze methodieken.

3)We willen een schakel zijn in het hele netwerk van hulpverlening:

*Als voorziening willen we duidelijk aanwezig zijn in de regio en mee verantwoordelijkheid opnemen voor de uitbouw van een adequaat voorzieningennetwerk met voldoende middelen. Overleg en samenwerking met andere organisaties is daarbij essentieel.

*We willen ons hulpaanbod kritisch bevragen. Indien de noodzaak blijkt, om een bestaand hulpverleningsaanbod te wijzigen of nieuwe werkvormen dienen zich aan, willen we daartoe initiatieven ontwikkelen.

4) We willen medewerkers een stimulerende werkomgeving bieden:

*Hulpverlening is een teamaangelegenheid. Inbreng van iedereen wordt verwacht vanuit zijn / haar eigen inbreng, persoonlijkheid en engagement.

*Duidelijke communicatie, verantwoordelijkheid, solidariteit, respect voor ieders overtuiging, ruimte voor reflectie en feedback zijn belangrijk.

*We willen middelen en tijd vrijmaken voor vorming en kritische reflectie.

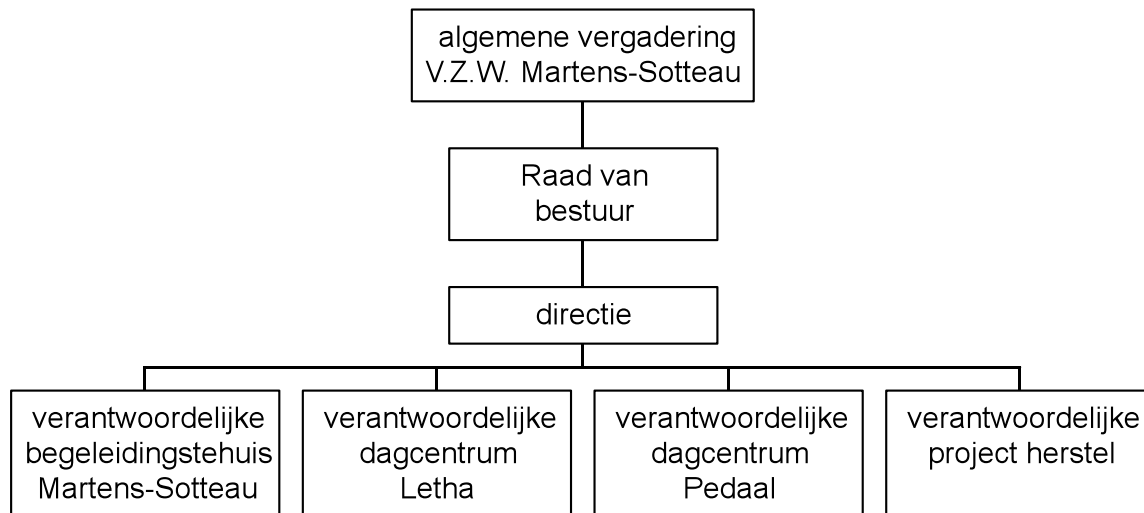
5)We willen de finances en de middelen aan personeel zorgzaam inzetten:

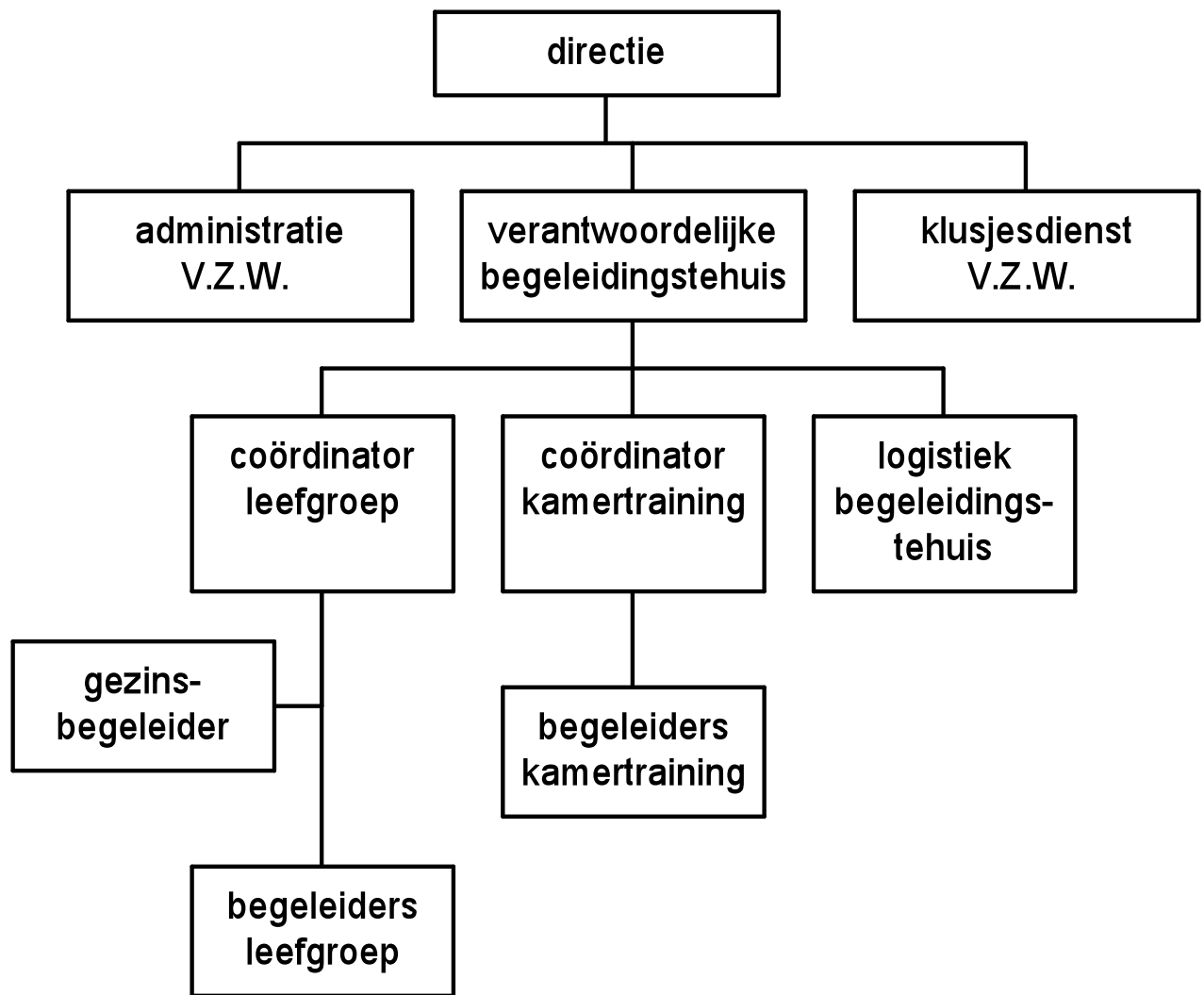
*Financiële verantwoordelijkheid betekent voor ons een zorgzaam aanwenden van de middelen met het oog op de uitbouw van een optimale hulpverlening; zorg voor werkgeversverplichtingen en aandacht voor de toekomst.

3. Organigram

Dit organigram geeft de wijze weer waarop de taken in de organisatie verdeeld zijn over functies en hoe die taken op elkaar zijn afgestemd. Alle functies (die vallen niet noodzakelijk samen met personen), die invloed hebben op de werking zijn hierin opgenomen. Het organigram toont wie rapporteert aan wie.

U vindt eerst het organigram over de voorzieningen heen. Dat van het begeleidingstehuis kan U daaronder - wat meer uitgebreid – terugvinden.

4 . Personeelsgegevens:

Hieronder vindt U een lijst van medewerkers en de samenstelling van de Raad van Bestuur.

We beperken ons in dit werkingsverslag tot de medewerkers van de algemene diensten, dit zijn de personen die werken voor alle afdelingen van de V.Z.W., en de medewerkers van de dagcentra

Algemene diensten

Fonteyne Rudy	klusjesman	60 %
Scheire Elsy	administratie	84 %
Maertens Filip	directeur	100 %
Verspeelt Myriam	administratie	100 %
Boudouin Van De Vondele	klusjesman	100 %
Mieke Haentjens (vanaf 1/10)	kwaliteitsmedewerker	10 %

Begeleidingstehuis

Logistiek

Claeys Christine	huishoudhulp + naaister	48 %
Daeninck Margriet	huishoudhulp(huis 2+3) + vervoer	100 %
Ledeganck Kathleen	centrale keuken	71 %
Van der Poorten Rita	huishoudhulp (huis 1)	65 %

Team-en gezinsbegeleiders

De Grève Anne	teamcoördinator huis 3 en ktc	100 % (vanaf 1/10 90 %)
Van Eetvelde Bea	gezinsbegeleider huis 1	60 %
Vierstraete Leen	gezinsbegeleider huis 2 en 3	75 %
Lesage Marjan (zwangerschapsverlof)	teamcoördinator huis 1 en 2	100 %
Lien Verbeke (vervanging)	teamcoördinator huis 1 en 2	100 %

Huis 1

Demaere Imelda	begeleider	100 %
Lepez Gisèle	begeleider	50 %
Verhoeven Jan	begeleider	80 %
Wyngaerd Vero. (zwangerschapsverlof)	begeleider	100 %
Decock Stefanie	begeleider	95 %
Verborght Fleur (tot 03/2008)	begeleider	89 %
Demuyndt Amy	begeleider	80 %
Bauwens David (vervanging)	begeleider	65 %
Emily Van den Hende (vervanging)	begeleider	75 %
Elke Remmerie	student –zaterdagbegeleider	6 %
Elke Remmerie	vakantiejob augustus	75 %

Huis 2

Claeysens Hilde	begeleider	75 %
Dekeyser Francis	begeleider	80 %
Maes Liliane	begeleider	80 %
Pruyt Griet(tot 30/6)	begeleider	75 %
Vergote Mieke	begeleider	75 %
Dejager Sofie(zwangerschapsverlof)	begeleider	100 %
Merckx Katrijn (tot 15/02)	begeleider	75 %
Kesteleyen Stephanie	begeleider	90 %
Coppejans Lies	begeleider	75 %
Eveline Deroo (vervanging)	begeleider	80 %

Huis 3

Rigole Bernadette	begeleider	75 %
Rottiers Frans	begeleider	80 %
Pollentier Hilde(zwangerschapsverlof)	begeleider	80 %
Haerick Ine	begeleider	100 %
Roobroeck Leen	begeleider	88 %
Neckebroeck Robbert	begeleider	88 %
Van Luchene Evelien (vervanging)	begeleider	75 %

Kamertraining

Bleys Marc	begeleider	87 %
Mieke Haentjens	begeleider	75 %
Martens Ken	begeleider	63 %
Van Luchene Evelien (vervanging)	begeleider	75 %
Van der Steene Dries (vervanging)	begeleider	75 %

Stagiairs :

Er liepen zoals altijd een aantal mensen stage in de voorziening.
We hadden een student uit de Hogeschool Gent (bachelor orthopedagogie) .
Verschillende mensen uit het V.S.P.W (volwassenenonderwijs grauaat orthopedagogie) en een student orthopedagogiek van de R.U.G . (praktijkstage 5 maand in tweede master)

Het zal U zijn opgevallen dat er heel wat tijdelijke medewerkers waren dit jaar .
Vervangingen voor zwangerschappen , ziektes en heel wat vragen voor tijdscrediet zorgden ervoor dat er flink wat gepuzzeld diende te worden.

4) Raad van Bestuur :

- * Roger Van Gasse, voorzitter , gewezen inspecteur buitengewoon onderwijs
- * Luc Schollaert, gewezen directeur V.S.P.W Gent
- * Stefan Hollaert, bankdirecteur
- * Norbert Coorevits, gewezen inspecteur hoger onderwijs
- * Hilde Van Gasse, docent V.S.P.W. -Gent
- * Hilde Mestdagh , psychologe revalidatiecentrum
- * Jacques Adriaens , directeur revalidatiecentrum
- * Marc Lambrecht, boekhouder

DEEL 2 : BEGELEIDINGSTEHUIS.

1) Cijfergegevens en conclusies

1. Bezetting op 31 december 2008

De bezetting voor 2008 bedroeg bijna 93 % . Ruim 8,5 % van de begeleidingsdagen gebeurden onder de formule Begeleid Zelfstandig Wonen .

Eind 2008 hadden we 32 kinderen/jongeren in begeleiding . Begin januari werden een aantal opnames gerealiseerd, die hier –uiteeraard - nog niet vermeld werden.

De verwijzers waren de volgende :

cbj Gent :	18
cbj Dendermonde	2
jrb Gent :	11
jrb Oudenaarde	1
Totaal	32

De leeftijdspreiding van de kinderen, jongeren in begeleiding op 31/12 was de volgende :

0-3 jaar :	0
3-6 jaar :	3
6-12 jaar :	10
12-16 jaar:	9
16 -18jaar :	9
+18 jaar :	1
totaal	32

De verblijfsduur in het tehuis van de kinderen/jongeren aanwezig eind 2008 was als volgt :

0-3 mnd	2
3-6mnd	1
6-12mnd	5
12-24mnd	12
2jr-5jr	5
>5 jr	7
Totaal	32

2. Afgesloten begeleidingen

In 2008 werden 11 begeleidingen afgerond.

De opnames duurden tussen :

0-3 mnd	0
3-6mnd	1 jongere
6-12mnd	1 jongeren
12-24mnd	1 jongeren
2jr-5jr	6 jongeren
>5 jr	2 jongeren

De beëindiging van de begeleiding door ons kan verder als volgt worden omschreven :

*zelfstandig wonen , einde B.Z.W. :	6
*zelfstandig wonen, na kamertraining :	3
*kind/jongere gaat terug thuis wonen :	1
*overlijden :	1

De leeftijd van de kinderen/jongeren bij einde begeleiding situeert zich als volgt :

0-3 jaar :	0
3-6 jaar :	0
6-12 jaar :	0
12-16 jaar:	1
16-18 jaar :	3
+18 jaar :	7

3. Nieuwe begeleidingen

In 2008 hebben we 9 nieuwe begeleidingen opgestart. Daar kwamen de kinderen/jongeren :

- van O.O.O.C. :	4
- van centra gezinszorg (CKG):	4
- van schoolinternaat :	1

De leeftijden bij opname waren :	0-3 jaar :	0
	3-6 jaar :	1
	6-12 jaar :	3
	12-16 jaar:	1
	+16 jaar :	4

De opnames gebeurden in	huis 1 :	2
	huis 2 :	2
	huis 3 :	2
	kamertraining :	3
	rechtstreeks B.Z.W :	0

4. Aanmeldingen in de loop van 2008

Er werden in 2008 9 kinderen of jongeren opgenomen. In de loop van het jaar werden we 173 keer gecontacteerd voor een opname. Hieronder vindt U enkele cijfers daaromtrent.

De leeftijd van de aanmeldingen was als volgt verdeeld :

leeftijd	jongens	meisjes	totaal
0-3	2	2	4
3 tot 6	10	12	22
6 tot 12	18	15	33
12 tot 16	30	36	66
16 tot 18	16	32	48
meer dan 18	76	97	<u>173</u>

De aanmeldingen gebeurden door volgende verwijzers,. Eerst vindt U de aanmeldende comités en daarna de jeugdrechtbanken :

Cbj Brugge	3
Cbj Dendermonde	7
Cbj Gent	78

Cbj Halle- Vilvoorde	1
Cbj Kortrijk	1
Cbj Leuven	1
Cbj Oostende	1
Cbj Roeselare	1

Totaal aanmeldingen door comités 93

Jrb Antwerpen	4
Jrb Brussel	4
Jrb Dendermonde	28
Jrb Gent	41
Jrb Kortrijk	1
Jrb Leuven	1
Jrb Tongeren	1

Totaal door jeugdrechtbanken 80

Er werden 173 aanmeldingen gedaan. De vragen in functie van ons aanbod waren als volgt verdeeld :

leefgroep	133
kamertraining	32
begeleid wonen	4
crisisopname	4

5.Enkele vaststellingen.

De aanmeldingen komen voor ongeveer 2 op 3 jongeren uit het arrondissement Gent –Eeklo. Nemen we daar Dendermonde bij , dan komen we op bijna 90 % .. De verwijzingen gebeuren zowel door het comité als door de jeugdrechtbank, met een ruim overzicht voor het comité van Gent. Qua regionale inbedding is dit goed.

Aanmeldingen gebeuren soms vanuit verder afgelegen regio's. Meestal is dit te beschouwen als 'consulenten op zoek naar een plaats , om het even waar '.

Er waren meer aanmeldingen van meisjes . Dit was zeker het geval bij pubers en adolescenten.

We hebben dit jaar slechts 9 kinderen of jongeren kunnen opnemen. Er worden wel een aantal opnames gepland in januari 2009. Verder hadden we in 2008 een groter aantal interne doorschuivingen : er waren jongeren , die veranderden van leefgroep en anderen, die doorgroeiden van de leefgroep naar kamertraining . Nog anderen schoven van leefgroep of kamertraining naar begeleid wonen. Dit zorgde soms voor 'wachttijden' intern.

Het onverwachte overlijden van een jongere in kamertraining eind mei , maakte diepe indruk op iedereen. We hebben enkele maanden geen nieuwe opnames gedaan in kamertraining .

Tenslotte stellen we vast dat de schaarste van de betaalbare studio's in het Gentse zorgt voor langere verblijven dan nodig en zinvol in kamertraining en soms ook in leefgroepen.

2) Thema's uit de werking van 2008 en plannen voor 2009

2.1. Samenwerking , uitwisseling en deelname aan overleg

- **Samenwerking bio-zorgboerderij *De Bekwame Boon (Drongen)***

Meer en meer doen we beroep op het aanbod van de 'De Bekwame Boon' . Vanuit huis 3 zijn verschillende jongeren voor bepaalde periodes ingeschakeld in de werkzaamheden op de Zorgboerderij.

Voor jongeren die een schorsing oplopen op school hebben we meermaals beroep gedaan op deze samenwerking en zo de hulpverlening in de voorziening kunnen continueren..

Dit is niet louter een time-out maar krijgt een zinvolle invulling door het feit dat bij aanvang duidelijke doelstellingen worden gecommuniceerd, in aanwezigheid van alle betrokkenen.

Na afloop wordt ook een feedback gesprek georganiseerd rond de beoogde doelstellingen. Een schriftelijk verslag, opgesteld door de medewerkers van de Bekwame Boon, wordt met de jongere doorgenomen en meegenomen in de verdere hulpverlening.

Het feit dat de jongere op een andere plaats met andere dingen bezig is wordt als positief geëvalueerd door alle betrokkenen. Schorsingen op school geven snel een verlies op vlak van perspectieven, waardoor het zelfbeeld –direct of indirect- aangetast wordt. Door stil te staan bij de geleverde prestaties op de boerderij kunnen we terug invloed uitoefenen door de jongeren te leren kijken naar hun capaciteiten.

In 2009 wordt het plan opgevat om de uitwisseling tussen de voorziening en de Zorgboerderij verder te onderhouden. Zo is er het voorstel dat de werking op de teams wordt voorgesteld en dat we onze voorziening en onze werkingspijlers aan de Bekwame Boon voorstellen.

Dit jaar zal U niets lezen over samenwerking met de Kruiskenshoeve , een boerderij waar we de vorige jaren af en toe beroep op deden als time-out. Dit is eerder toevallig. We blijven de werking daar volgen . Begin 2009 werken we mee aan een enquête.

- **Samenwerking met scholen : werkvorm begeleid zelfstandig wonen.**

Schoolgaan is en blijft een moeilijke opdracht bij jongeren die alleen gaan wonen. Teneinde op dit vlak aanklampend te kunnen werken nemen we bij aanvang van de begeleiding contact met een persoon op school, die de jongere mee kan opvolgen. Onderling worden werkafspraken gemaakt en gedefiniëerd wie wat zal opvolgen. Dit is in 2007 opgestart en wordt nu bij iedereen doorgevoerd. We evalueren dit als positief. We stelden vast dat in 2008 een aantal alleen-woners konden afstuderen. Hoewel we dit niet rechtstreeks kunnen linken aan de samenwerking met de school - er zijn zoveel factoren die hierin een rol spelen- vinden we de geringe investering in zo'n belangrijk levensdomein de moeite waard om dit verder te zetten.

- **Informatieuitwisseling, samenwerking met Hogeschool en Universiteit.**

We proberen door allerhande contacten voeling te houden met hogeschool en universiteit .

We blijven kansen geven aan studenten om kennis te maken met onze werking door middel van **bezoeken of stages** .

Naar gewoonte ontvangen we studenten van de 3° bachelor in kader van een inlandse stageweek, waarbij studenten autonoom bezoeken aan verschillende instellingen / voorzieningen dienen af te leggen.

Er liepen studenten graduaat orthopedagogie stage van het V.S.P.W. te Gent en van Hogeschool Gent.

We hebben gedurende het werkjaar 2008 voor het eerst beslist een stagiair 2° master uit de vakgroep orthopedagogiek RUGent te ontvangen.

Het is een vrij relevante stage, die ongeveer 6 maand duurt (900 uur, waarvan 700 effectief in de praktijk)

Tijdens de stage wordt vorm gegeven aan drie luiken:

-contact leefgroep

-uitwerken project

-orthopedagogische vaardigheden

De stagair focuste op het participatieve thema.

Na een inwerking van 2 maanden, waarbij de stagair de verschillende leefeenheden leerde kennen werd geopteerd om na die periode het leefgroepwerk verder te zetten in huis 1, waar het project (rapport, zie bijlage) verder werd uitgewerkt.

Als project werd geopteerd om binnen het kader van participatie na te gaan hoe kon gewerkt worden met de kinderen tot 12 jaar. Zij maakte hierover een rapport.

Daarnaast kreeg de stagair mogelijkheid om te oefenen in orthopedagogische vaardigheden zoals: het planen van teamvergadering, het formeel leiden van teamvergadering, het opstellen van handelingsplannen.

De kans werd geboden met gezinnen in contact te komen. De stagair vergezelde een aantal keer bij gezinscontacten.

Ook zorgde zij voor de feedback bij ouders van een pas opgesteld ouderboekje (zie huis 3).

Binnen kamertraining kon ze eveneens in het kader van participatie mee denken en werken rond open verslaggeving. Ze maakte de basistekst in samenwerking met een begeleider.

Als voorziening menen we dat een dergelijke stage zinvol is gebleken en er ruime leerkansen kunnen geboden worden. Ondertussen hebben we ons reeds voor het jaar 2009 opnieuw geëngageerd én voor een stagair (2^omaster) én voor bezoeken.

Begin 2008 was een delegatie van professoren uit London te gast aan de vakgroep sociale agogiek aan de R.U.Gent. Ze kwamen met 3 mensen **op bezoek** in onze voorziening. De verschillen met de situatie in Engeland vielen op. Kinderen beneden de 12 jaar komen er zelden of nooit in een voorziening. Men kon ook niet begrijpen dat jonge kinderen in een voorziening verbleven. Een ander groot verschilpunt is de samenwerking met het natuurlijk milieu. In de Engelse situatie wordt daar veel minder geïnvesteerd en wordt relatief veel en snel tot een vorm adoptie overgegaan.

Voor opvang van kinderen en jongeren wordt zeer veel beroep gedaan op 'foster care', pleeggezinnen. Hun statuut en vergoeding is anders geregeld dan in Vlaanderen.

Het bezoek was leerrijk en boeiend. Het was wel duidelijk dat de verschillen tussen het 'angelsaksisch model' en de Vlaamse situatie erg groot zijn.

Vanuit de KULeuven (instituut voor criminologie) wordt door Eva Nouwen een **doctoraat** voorbereid met als onderwerp 'instroom in de bijzondere jeugdzorg'. Men vertrekt van het gegeven dat de laatste jaren het aantal hulpvragen toeneemt. Tegelijkertijd zijn er signalen vanuit de sector dat maatschappelijke veranderingen naast de stijging ook de aard van de hulpvragen beïnvloeden. Het onderzoek wil nagaan welke consequenties deze kwalitatieve veranderingen hebben voor het theoretisch begrip over jongeren en de bijzondere jeugdzorg, Om een aantal zaken in kaart te brengen werkt men met bevraging en discussie in focusgroepen. Onze organisatie werd uitgenodigd om deel te nemen aan de discussies en we zijn daar ook op ingegaan.

Het AGORA **onderzoeksproject** aan de RUGent wil zicht krijgen op de socio-economische achtergrond van kinderen en jongeren die geconfronteerd worden met een maatregel binnen de bijzondere jeugdbijstand. Ze onderzoeken welke variabelen de kans op een maatregel binnen de bijzondere jeugdbijstand verhogen. Met dit project moet tevens de basis gelegd worden voor longitudinaal onderzoek, waarbij nagegaan wordt wat de socio-economische situatie is van deze kinderen en jongeren op volwassen leeftijd. In welke mate heeft het in aanraking komen met een maatregel van de Bijzondere Jeugdbijstand een impact op de socio-economische positie van deze kinderen en jongeren op latere leeftijd?

De gegevens van de databank 'datawarehouse arbeidsmarkt' van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid werd daartoe gekoppeld aan de registratiesystemen van de afdelingen 'bijzondere jeugdbijstand' van de verschillende gemeenschappen. De resultaten van deze data-analyse werden voorgelegd aan een aantal actoren ter discussie en interpretatie. Onze organisatie nam deel aan deze rondetafelgesprekken.

- **Andere engagementen**

We vinden het belangrijk als organisatie actief betrokken te zijn bij de evolutie

van de bijzondere jeugdbijstand. We willen onze ervaringen in de dagdagelijkse werking terugkoppelen naar het beleid. Vandaar onze betrokkenheid in diverse overlegvergaderingen. De engagementen worden door verschillende personen opgenomen en zijn heel uiteenlopend qua tijdsinvestering.

- * Lidmaatschap Vlaams Welzijnsverbond. Sedert eind 2005 is de directie lid van het bureau van de Raad van Bestuur en neemt hij het voorzitterschap van de sector bijzondere jeugdzorg waar.

- *algemene vergadering ondersteuningsstructuur bijzondere jeugdzorg (OSBJ)

- *Vlaams Samenwerkingsverband Dagcentra

- *samenwerkingsverband trainingscentra voor kamerbewoning

- *algemene vergadering 'De Werf', centrum voor arbeidsattitude training en deeltijds onderwijs.

- *lidmaatschap Roppov, overleg voorzieningen bijzondere jeugdzorg Oost- Vlaanderen

- *deelname aan overleg voorzieningen regio Gent-Eeklo

2.2. Integrale jeugdhulpverlening

De verdere ontwikkelingen van integrale jeugdhulpverlening werden opgevolgd. Dit gebeurde vooral via de provinciale vergaderingen . Eind 2008 werd een aanzet gegeven voor het invoeren van een 'centraal beheer van de capaciteit' (centrale wachtlijst).

We namen deel aan een aantal overlegmomenten in dat kader . Het centraal beheer zal operationeel worden in de loop van 2009 . Het valt af te wachten of en hoeveel impact dit zal hebben op onze dagdagelijkse werking.

2.3. Globaal plan Jeugdzorg -uitbreiding

Minister Vervotte lanceerde in 2006 het 'globaal plan Jeugdzorg' .Daar werden heel wat beleidsdoelstellingen naar voor geschoven. Uitbreiding van het aanbod was er daar één van.

De omzendbrief rond de uitbreiding van de Centra voor Integrale Gezinszorg (C.I.G.) met een eenheid van 30 plaatsen in Oost-Vlaanderen kreeg onze bijzondere belangstelling.

We stelden immers reeds eerder een vraag in het kader van de uitbreiding van de Bijzondere Jeugdzorg voor 12 extra plaatsen voor (aanstaande) tienermoeders en hun kinderen. Ons voorstel werd toen niet weerhouden.

We hebben alle aspecten van een CIG-erkenning van 30 plaatsen goed bestudeerd en in kaart gebracht en hebben uiteindelijk besloten geen dossier op te maken. Voor onze V.Z.W. zou dat een te grote financiële inspanning zijn en de gestelde tijdslimieten voor infrastructuur waren voor ons een onhaalbare zaak .

2.4 Participatie

In de loop van 2008 werd ook rond participatie gewerkt.

Op beleidsniveau werd beslist een aantal uren (4uur/week) vrij te maken in het kader van het bijwerken en op punt stellen van het kwaliteitshandboek. Hierbij werd bijzondere aandacht besteed aan het participatieve luik en vooral de rechtspositie van de minderjarige in de voorziening.

Alle documenten werden in dit perspectief herwerkt en zullen in de loop van 2009 verder hun uitwerking krijgen (zie ook informatie per werkvorm).

Hierbij werden de infobrochures die gepubliceerd werd voor kinderen/ jongeren nl. "Mijn rechten in de jeugdhulp" en "'t zit emzo...in de integrale jeugdhulp" gebruikt.

Daarnaast diende de werkmap "Aan de slag met het decreet rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp" als basis voor de herwerking van documenten.

Ook de richtlijnen op vlak van deontologie in het bijzonder beroepsgeheim en privacy zullen na reflexie herwerkt worden.

Op leefgroepniveau zijn kindvriendelijke infostands aangebracht. Daarin kan het kind/de jongere bladeren in brochures en handleidingen die hen informeren omtrent hun rechten. Ze kunnen, wanneer ze dit wensen, aan begeleiders uitleg vragen..

Eveneens op leefgroepniveau worden de boekjes met leefregels en afspraken doorgelicht en indien nodig aangepast en bijgestuurd. Volgende vragen worden gesteld: zijn de boekjes toegankelijk genoeg voor de kinderen/jongeren? Zijn ze volledig op vlak van informatie rond kinderrechten? Bieden ze genoeg informatie? Krijgen ze uitleg over hun dossier? Weten ze waar ze terecht kunnen als ze niet tevreden zijn?....

Daarnaast blijven we inhoudelijk actief de dialoog met de jongeren/kinderen onderhouden.

Elke leefeenheid zoekt op zijn manier hoe dit kan gerealiseerd worden (zie ook verder in dit jaarverslag)

Op individueel vlak proberen we steeds verder te gaan in het ontwikkelen van een participatieve dialoog. We blijven vaststellen dat dit bij jongeren sneller automatisch op gang komt en bijna een evidentie wordt. Bij kinderen blijft dit een grotere zoektocht .

2.5. Internet

In 2007 werd de aanloop genomen voor het invoeren van internet in de leefgroepen. Ondertussen is dit een feit.

- Op het niveau van directie werd dit uitgewerkt op vlak van technische installatie en beveiliging. Samen met de Directie werd samengezeten met een vertegenwoordiging van elke leefgroep om de toepassing op technische vlak en naar beveiliging uit te werken.
- Op niveau van de voorziening kon iedere medewerker zich informeren rond het gebruik van internet door kinderen/jongeren via een opleiding die twee maal werd georganiseerd . De organisatie 'graffiti' werd daarvoor aangesproken.

- Op het niveau van teams werd aangeduid wie voor het dagdagelijks beheer van het materiaal, beveiliging, werkbaarheid instaat. De regels en afspraken rond gebruik en feedback gebeurt op team.
- Op het niveau van de jongeren wordt actief gezocht hoe ze zelf kunnen zorgen voor de eigen privacy, beveiliging, naleven regels,...

We merken op dat de invoering ervan –mits tijdige bijsturingen- best haalbaar is.

2.6. Kampen en vrij tijd

We blijven het heel belangrijk vinden om kinderen en jongeren buiten de voorziening en met andere kinderen en jongeren activiteiten te laten doen. Het blijft belangrijk jongeren op regelmatige tijdstippen –tijdens verlof/vakanties- in te schrijven voor kampen, extern de voorziening. Zoals elk jaar worden verschillende organisaties aangesproken om kinderen en jongeren te laten deelnemen aan zowel internaat als externaatkampen, georganiseerd door verschillende organisaties . (o.m. crefi; Koning Kevin; Sportivak; Sporta; BLOSO; CM; Speelpleinwerking ; Ideekids ; Free time ; chiro; scouts,VIA; Wereldkampen; Place to Live;)

Doorheen het schooljaar zien we dat heel wat kinderen en jongeren erin slagen om deel te nemen aan sportclubs (turnen ;judo;baseball;voetbal;basketbal); sommigen zijn lid van chiro of scouts ; anderen gaan fitnessen of kajakken.

Het kost wel heel wat organisatie en energie om dit mogelijk te maken qua motiveren; eens gaan supporteren of het vervoer te doen elke keer..

We proberen elk kind of jongere minstens 1 kamp naar keuze te laten meemaken. De aansluiting bij Steunpunt vakantieparticipatie maakt het mogelijk al eens meer dan één kamp te voorzien, vooral voor jongeren die veelvuldig aanwezig zijn tijdens vrije momenten.

Ook biedt dit lidmaatschap grotere opportuniteit om eens een daguitstap met de volledige groep te organiseren naar attracties, die anders te zwaar wegen op het leefgroepbudget.

Ook blijft elke leefgroep voorstander van groepskampen in de vakanties.

2.7. Klachten en tevredenheidsmeting

Klachten

Ouders ,jongeren of andere betrokkenen in de hulpverlening kunnen terecht bij de directie met klachten, als ze het gevoel hebben dat ze bij de begeleiders onvoldoende gehoor vinden of er daar niet mee terecht kunnen. Intern spreken we pas van een klacht als die rechtstreeks op directieniveau komt in om het even welke vorm.

In de loop van 2008 was er 1 geregistreerde klachten. We kregen de vraag van een verwijzer om uit te leggen waarom we niet ingingen op een aanvraag . Na deze motivering stond de consulent erop om formeel klacht in te dienen tegen de gang van zaken . Het betrof de aanmelding van een jongere, die op het ogenblik van een geplande intake was gaan lopen. Na een beperkte wachttijd hebben we een intake gepland van de volgende op onze wachtlijst . Betrokken consulent vond die wachttijd te kort .

De standpunten werden nog eens verduidelijkt, maar beide partijen bleven bij hun stelling. De zaak werd op die manier afgerond.

tevredenheidsmeting

Jongeren en ouders krijgen jaarlijks een bevraging . Een aantal aspecten van de werking en het aanbod wordt bevroegd. Voor **kinderen en jongeren** is een aparte vragenlijst met ongeveer dezelfde items: -ben je graag in het tehuis

- hoe ervaar je de begeleiding
- weet je wat je werkpunten zijn
- weet je hoe we werken met je ouders
- hoe ervaar je de groepsregels
- concrete zaken zoals kamer ; maaltijden;
- schoolbegeleiding/activiteiten

Uiteraard worden deze items concreter gemaakt in de bevraging. Op nagenoeg alle items was de score goed of zeer goed. Meer nuancering was er voor de maaltijden en het vrije tijdsaanbod. Er zijn verschillen tussen de groepen . Een paar jongeren scoorden negatief over de gehele lijn. Voor kamertraining is de zeer goede score voor schoolbegeleiding . Vrijwel unaniem wordt geklaagd dat internet niet beschikbaar is op de studio's.

De scores worden verwerkt op het niveau van elke leefgroep en ook globaal. De resultaten worden teruggekoppeld naar de teams . Daar wordt rekening mee gehouden in het bijsturen van de werking.

Voor 2009 is gepland om de menu's en het aanbod van voeding door een medewerker van UZ Gent (afdeling voeding) te laten nakijken en feedback te vragen

De vragenlijst van de **ouders** bevroegt enerzijds de zorg en begeleiding, die geboden wordt aan hun kinderen en anderzijds de begeleiding van de ouders. We kregen tot nu toe slechts 8 brieven terug op de 55. Dit resultaat is erg laag, zeker als we er rekening mee houden dat de helft van de brieven terugkeerden van de ouders met jongeren in kamertraining. Globaal genomen is de tevredenheid erg hoog op de teruggestuurde formulieren.

2.8. Tevredenheid medewerkers

In 2008 werd door de V.Z.W. beslist een tevredenheidsmeting uit te voeren bij alle medewerkers. De vorige tevredenheidsmeting (2003) was 5 jaar oud en qua methodiek niet echt bevredigend. Enerzijds was er de omslachtige verwerking en anderzijds verkregen we te weinig verbeterpunten.

We opteerden voor een meer gestandaardiseerde vorm: VEVAK dat staat voor 'het vaststellen en verbeteren van de arbeidskwaliteit. We nodigden een medewerker van VOCA uit om dit naar toepassing en uitvoering te analyseren. Dit gebeurde in aanwezigheid van de leidinggevenden van zowel de residentiële voorziening als de dagcentra.

De vragenlijst peilt 3 zaken:

- hoe wordt de arbeidssituatie beleefd
- vragen die peilen naar het persoonlijk functioneren
- vragen die peilen naar de tevredenheid met het werk en de kwaliteit.

Naast gerichte vragen, is er ook een deel met open vragen, waarbij in eigen bewoordingen bedenkingen kunnen geformuleerd worden.

De resultaten zullen pas in 2009 besproken kunnen worden. De verwerking van de resultaten gebeurt door de afdeling arbeids- en organisatiepsychologie, KU Leuven. De resultaten worden dan globaal met de medewerker van VOCA teruggekoppeld met de leidinggevenden en daar werden ondertussen volgende werkafspraken gemaakt.

De bedoeling is om op een personeelsbijeenkomst de globale resultaten door te geven. Vervolgens zal per team/werknemersgroep de resultaten bekeken worden en op beleidsniveau de resultaten besproken naar verbeterpunten in het algemeen.

2.9. Vorming

We hebben de vorming, die werd gevolgd in de loop van 2008 opgedeeld in diverse topics . Hieronder vindt U een overzicht .

Administratie en management :

- vormingscyclus sociale wetgeving : jaarlijkse vakantie en CAO-dagen (Partezis)
- personeelskengetallen (Vlaams Welzijnsverbond)
- vervolmaking werken met loonprogramma Sprint (Partezis)
- opmaken en verwerken van uurroosters met informatica-tools (Partezis en Saga)
- managen van zorg , Psychiatrisch centrum St Camillus

Diverse studiedagen rond volgende thema's :

- 'gesprekstechnieken uit de narratieve therapie' : 2 personen
- infomoment integrale (provinciaal overleg Oost-Vlaanderen) : 3 personen
- therapeutisch werken met assistentie van dieren : 2 personen
- studiedag M.F.C. naar aanleiding van 50 jaar Blij Leven Bassevelde (5personen)
- nieuwe media : een uitdaging voor begeleiders (OSBJ) : 4 personen
- caleidoscoop van de jeugdzorg 2008 , contactcomité jeugdzorg : 4 personen
- creatieve werkvormen , vormingscentrum Ghuislain, 2 personen
- jongeren voorbereiden op hun meerderjarigheid (federaal agentschap opvang asielzoekers) : 2 personen
- hechtingsproblemen in gezinnen : kern (2 personen)
- geweld in de welzijnssector (ICOPA) 2 personen
- protocolleren in de vlaamse welzins en gezondheidszorg (2 personen)
- kennismaking met het kinderbezoek (gevangenis Gent) (2 personen)
- veranderende gezinnen , veranderende relaties : UGent (1 persoon)

Meerdaagse vormingen

- opleiding systeemgerichte psychotherapie (meerjarige opleiding) Interactie academie 1 persoon
- 3-daagse opleiding doelgericht communiceren met jongeren en ouders (Informant) : 2 personen
- 4 halve dagen : oplossingsgericht werken met mijn team (upgrading april 2008)
1 persoon
- 4 halve dagen : KIDDS skills stapsgewijs vaardigheden ontwikkelen met kinderen (Informant) 3 personen

- sociaal juridische hulp in gezinssituaties (Balans) : 8 dagen (1 persoon)
- omgaan met agressie (Impuls) : 3 dagen (1 persoon)
- filosoferen met kinderen (CM- Oudenaarde) : 5 woensdagavonden (1 persoon)

Vormingen voor een volledig team :

- huis 2 : omgaan met ADHD (V.Z.W. centrum zit stil) halve dag
2 halve team dagen vorming door Myriam Deveughele (RUGent)
- alle begeleiders :studievoormiddag : jongeren en nieuwe media (Graffiti):

Planning 2009

De laatste 2 jaar zijn een aantal nieuwe medewerkers gestart. Omdat het kader van het systeemdenken erg belangrijk is in de werking , vonden we het de moeite om hun opleiding ` werken met kinderen en jongeren vanuit systeemtheoretisch perspectief' intern aan te bieden aan alle nieuwe medewerkers en andere geïnteresseerden. De opleiding zal doorgaan najaar 2009.

2.10. Accenten per afdeling

Huis 1

- Time- out ruimte

De ruimte werd vorig jaar in gebruik genomen. Ze wordt regelmatig gebruikt naar aanleiding van verschillende situaties:

- in eerste instantie wordt er gestreefd naar een afronding/beëindiging van een conflict tussen kind-kind of kind-begeleider door middel van een korte afzondering, meestal op de stoel, binnen de leegroep.
- Indien dit niet voldoende lijkt om conflicten te doen ophouden, of indien deze escaleren wordt verwezen naar de TO ruimte.
- In uitzonderlijke gevallen en bij sommige kinderen lijkt afzondering binnen de groep onhaalbaar en wordt er onmiddellijk gebruik gemaakt van de TO ruimte.
- Sommige (oudere) kinderen lijken in zeldzame gevallen preventief gebruik te maken van de ruimte om gedrag niet te laten escaleren en kunnen, na aansporing van begeleiders, daar tot rust komen. We blijven vooral oudere kinderen aanspreken op deze vaardigheid.

Bevindingen bij het gebruik van de ruimte in 2008:

- De ingebruikname van de ruimte heeft ervoor gezorgd dat de kamer van de kinderen terug een leuke plaats kan worden en niet meer de plaats waar ze naartoe gestuurd worden bij sancties.
- Het gebruiken van de ruimte zorgt ervoor dat de incidenten in de groep naar tijdsduur sterk afnemen.
- Zoals in de literatuur beschreven, merken we ook op dat deze ruimte vooral zinvol is voor kinderen tem 10 à 11 jaar.
- De fysieke veiligheid van kinderen en begeleiding is er enorm op vooruit gegaan. Voordien werd er soms een hevig "gevecht" gevoerd om de kinderen in crisis uit de leefgroep te ontzetten en te begeleiden naar hun kamer (op de eerste verdieping) .
De frustratie en agressie bij de kinderen wordt niet meer uitgewerkt op het meubilair waardoor ze noch zichzelf, noch de begeleiding kunnen verwonden of bedreigen.
- De deur van de time out ruimte ging in vele gevallen dicht. Regelmatig moet de deur ook op slot worden gedaan wat dan genoteerd wordt op een registratieformulier. Om de veiligheid van de kinderen te kunnen blijven garanderen op momenten dat er geen zichtbaarheid meer is op wat er binnen gebeurt, werd gekozen voor de installatie van een camera. De begeleiders kunnen op die manier het doen en laten van de kinderen in de ruimte blijven volgen. Er worden evenwel geen opnames gemaakt.

Het blijft belangrijk het functioneren van de afzonderingsruimte te evalueren en na te gaan hoe frequent en voor welke doeleinden ze gebruikt wordt. Opvallende nieuwe vaststellingen waren er niet. Het is essentieel dat begeleiders zeer transparant zijn naar elkaar in het gebruik van de ruimte. We zullen elk jaar blijven stilstaan bij het gebruik van de time-outruimte.

- Participatie

We hebben gevraagd aan een stagiaire om het thema 'participatie en kinderrechten' wat verder uit te werken naar de populatie van onze jongste leefgroep. Hieronder lees je de besluiten van haar werkje daaromtrent:

Jonge kinderen laten participeren is geen evidentie. Het blijft een procesgebeuren met vallen en opstaan. Door de uitwerking van dit project heb ik ook ondervonden dat er geen standaardprocedures of toverformules bestaan om kinderpaticipatie te doen slagen. Maar er bestaan wel bepaalde methodieken en hulpmiddelen die je helpen om kinderen aan de praat te krijgen en die hen vervolgens tot dialoog uitnodigt. Zo is een kindervergadering een uitgelezen formele methode om kinderen te laten participeren in de leefgroep. Het is een moment waarop kinderen hun eigen mening, beleving, zingeving en ideeën kunnen geven over gebeurtenissen, activiteiten of leven in de leefgroep/voorziening. Kinderparticipatie is waardevol voor de betrokken kinderen: ze leren hun mening duidelijk uiten, leren luisteren naar andermans mening en het stimuleert hun betrokkenheid in de voorziening. Maar ook voor het team kan kinderpaticipatie bijzonder leerrijk zijn. Zij leren de leefwereld van de kinderen nog beter kennen en worden gedwongen om bij hun belevingen en ervaringen stil te staan, ze serieus te nemen en in het mate van het mogelijke er iets mee te doen.

Het is belangrijk in het achterhoofd te houden dat kinderen jonger dan 12 jaar verbaal nog niet zo sterk zijn als oudere jongeren. Jonge kinderen gaan niet gemakkelijk een gesprek aangaan over een bepaald thema, waardoor er beter een soort omweg gecreëerd wordt om tot een gesprek te komen. Bijgevolg moet je creatief op zoek gaan naar andere manieren om gemakkelijker met hen in dialoog te gaan zodat ook zij kunnen participeren. Deze hulpmiddelen (foto's, computergebruik, collage maken enz) kunnen een pak interessante informatie opleveren over hun belevingswereld die je wellicht moeilijker via een gewoon gesprek kunt achterhalen. Bij dit alles moet er steeds rekening gehouden worden met de drie "drives" van participatie: verbondenheid met een thema, uitdaging die het thema biedt en de capaciteiten van de betrokken kinderen. Kinderparticipatie vraagt tijd en energie, maar het betekent een meerwaarde. Het is een leerproces en moet dan ook de nodige tijd krijgen om tot zijn recht te komen. Goede kinderpaticipatie zal nog veel oefening en denkwerk vragen, maar het is de moeite waard.

Naar aanleiding van het project dat uitgewerkt werd in 2008, hebben we voor Huis 1 huiswerk meegekregen voor 2009. Hoe we enkele thema's en bedenkingen uit het verslag kunnen meenemen naar de werking met jonge kinderen wordt een aandachtspunt (zowel op teamvergaderingen als met de kinderen zelf).

- Bezoekersruimte

Vooraf in de kindgroepen is het niet altijd even evident om daadwerkelijk het contact ouder-kind te onderhouden en stuiten we op de grenzen van (sommige) ouders : huisvestingsproblemen; een te verre afstand of onvoldoende mobiliteit om samen met de kinderen de weg van thuis naar voorziening te overbruggen , beperkt bezoekrecht, ...

De mensen komen dan even op bezoek in de leefgroep of worden ontvangen in de vergaderzaal. We zien dat die formules weinig uitnodigend zijn en verre van ideaal zijn om het beoogde effect - contacten tussen ouders en kind (eren) constructief laten verlopen ; betrokkenheid verhogen –te bereiken . Door (te) beperkt contact verhoogt het risico op afhaken . De eventuele latere weg terug naar huis wordt daardoor gehypothekeerd.

Samen met de bouw van extra studio's zullen we in 2009 de kindgroepen uitbreiden met een specifieke bezoekersruimte. De zeer ruime studio, die ouders in principe toelaat een dag met hun kind(eren) door te brengen (er is ruimte om te spelen; samen tv te kijken ; een beperkte maaltijd klaar te maken) biedt meer kansen tot het onderhouden of uitbouwen van constructieve contacten .

- Internet

In de groep van de kinderen was de computer vooral aanwezig voor spelletjes . De oudere kinderen gebruiken het internet vooral om één of ander op te zoeken of een mailtje te versturen. Het gebruik verloopt vrij vlot. Discussies rond gebruik van facebook en netlog zijn hier minder aanwezig.

Huis 2

- Bezoekersruimte

Over de bezoekersruimte hadden we het reeds bij huis 1. Ook huis 2 zal deze ruimte vanuit hun leefgroep kunnen gebruiken.

- Opleiding

Het team van huis 2 onderging in de loop van 2008 heel wat wijzigingen . Gezamenlijke vormingsmomenten waren belangrijk voor dit team .

De V.Z.W. 'Zit Stil' kwam op een teamvergadering vorming geven rond omgaan met ADHD - problematiek . In de samenstelling van de groep toen waren enkele kinderen met deze problemen aanwezig.

Twee andere voormiddagen werden ingevuld door Myriam Deveughele (RUGent) Mevrouw Deveughele deed reeds verschillende keren intervisies in de voorziening.

Een keer was het thema 'omgaan met agressie' en een ander keer stond het teamfunctioneren meer centraal .

Huis 3

- Werken met ouders

1.Moeten we ouders meer betrokkenheid geven in een aantal ruimtes van de hulpverlening?

In 2007 refelcteerden we ook reeds over de participatie van ouders in onze hulpverlening. We verwijzen dan ook naar het betreffende jaarverslag.

In de loop van de maand mei stonden we hier verder bij stil.

We discuteerden over een aantal 'beslissingsruimtes' die al of niet moesten verruimd, versmald of gelijk gehouden worden naar mate van betrokkenheid van ouders.

Enkele ruimtes die bekeken werden:

Het **kledijgeld** blijft een terrein van de voorziening, tenzij volgende uitzonderingen:

- jongere is zelf bekwaam, gaat regelmatig samen met kledijgeld op rekening
- Indien nuttig in functie van de relatieuitbouw met ouder en er zijn onvoldoende middelen

Het gehanteerde **om de 14-dagen naar huis gaan** is een te strikte formulering.

De nadruk blijft hier op voldoende aanwezig zijn in de leefgroep, afhankelijk van de doelen in het HP (kan zelfstandigheid zijn of andere inhoudelijke opdracht) Bij aanvang wordt geopteerd om hierin toch voorzichtig te werken en duidelijk te kaderen.

We hebben en houden een begeleidingsopdracht. Deze moet voldoende inhoud kunnen houden.

Er blijft een belangrijke differentiatie met een internaat.

Ook **het moment van vertrekken op weekend** werd terug bekeken (vorig jaar gebeurde dit ook. De toen voorgestelde versoepeling, nl. kunnen vertrekken onmiddellijk na school werd weinig toegepast in de praktijk.

De weerstand hiertegen kan gerelateerd zijn aan de begeleidingsopdracht en de indruk dat bij een los omgaan men zou kunnen verworden naar een 'toeristenhouding'.

Een positief effect is wel dat er bij aanvang werd gecommuniceerd met ouders rond huiswerk en taken in het weekend, hetgeen dan wel weer beantwoordt aan het verhogen van de betrokkenheid van ouders op schools vlak.

Conclusie naar werkwijze in de toekomst:

- Als alle taken gebeurd zijn, mag men naar huis vertrekken.
- Degene die werkt tot 20u00 volgt de vertrekkers naar taken op en neemt met ouders contact in geval er huiswerk is.
- Met ouders wordt bekeken of ze wensen dat jongere hier nog eet. Zoniet kan de jongere voor eten vertrekken.
- Gezinsbegeleiders bevragen de ouders hierover en zetten licht op groen als er vertrokken kan worden.

Een volgend punt dat werd bekeken is of jongeren **ook buiten het weekend naar huis kunnen**. We stellen vast dat deze vraag weinig tot niet gesteld wordt. Er wordt besloten om dit niet expliciet te maken, maar als mogelijkheid te bekijken als er een vraag komt.

2. Een gevolg van het voorgaande: ontwerpen van een boekje voor ouders

Een tweede plan bestond erin om een boekje voor ouders te voorzien.

Ondertussen is dit afgewerkt. De reden hiertoe ontstond vanuit de vaststelling dat het zeer functioneel is om ouders te informeren rond onze werkwijze, zodat ze bepaalde interventies ook kunnen plaatsen in de werking van de leefgroep.

Er is aandacht voor de participatie van jongeren en ouders, er wordt geconcretiseerd hoe er gewerkt wordt, er is aandacht voor de rechten en plichten én van de ouders, én van de jongeren, er wordt uitgelegd hoe er gewerkt wordt met het handelingsplan, waar ze met klachten terecht kunnen,...

Het boekje werd ter inzage voorgelegd aan ouders, die het van commentaar konden voorzien. Hun vraag om afbeeldingen aan te brengen werd gerespecteerd en is uitgevoerd.

Vanaf heden wordt het boekje na het intake gesprek mee gegeven.

- Internet in de leefgroep (zie ook algemeen)

In huis 3 werd volgend op een teamdag beslist om de jongeren te betrekken in de manier waarop het internet zou ingevoerd worden. Er werd dan ook terug met de jongeren samen gezeten om over de toepassing te reflecteren.

Zo kwamen ze zelf op het idee van de beurtrol en de manier waarop dit op een eerlijke wijze kon ingevoerd worden.

We zijn toe aan een evaluatie met de jongeren.

We kunnen wel zeggen dat de toepassing ervan zeer leefbaar gehouden wordt door de jongeren.

Enkele schoonheidsfouten dienden reeds verholpen te worden.

Zo merkten we dat de jongeren niet altijd op dezelfde correcte manier de beurtrol toepassen. Een controle door begeleiding is nodig gebleken.

Af en toe moeten we een jongere aanspreken rond de privacy bij het gebruik van netlog.

Maar al bij al mogen we het gebruik van internet door jongeren als zeer leefbaar beschouwen.

- Project Cera

De Cera groep schreef een oproep uit met als titel ' een warm hart voor kinderen' . Ze wilden enkele initiatieven sponsoren vanuit de bijzondere jeugdzorg. Het diende te gaan om inrichting van de leefomgeving en een belangrijk criterium was de participatie van jongeren .

De jongeren van huis3 hebben samen een project uitgewerkt ter verfraaiing van hun leefgroep en dat ook ingestuurd. We zijn benieuwd naar het resultaat .

- Plannen voor 2009

In huis 3 vatten we het plan op om de overgangssituatie van leefgroep naar een werkvorm naar meer zelfstandigheid (KT – BZW) beter in profiel te plaatsen. We zijn momenteel niet tevreden over de effecten en de beleving van de jongere rond wat verwacht wordt is te beperkt.

Kamertraining

- Participatief –open-dialoog verslag (mei 2008)-KT

Vorig jaar werd terug een poging ondernomen om in samenspraak met alle begeleiders een methode op punt te stellen waardoor de betrokkenheid van de jongere, bij het opstellen van het handelingsplan nog vergroot wordt. Dialoog vormt de belangrijkste methodiek. Er wordt getracht de jongere van bij aanvang te betrekken bij de opstelling.

We weten dat er nadelen zijn:

- tijdsinvestering
- niet elke jongere heeft de mogelijkheden.

Niettegenstaande, zullen we ons toch richten op een grotere participatie van de jongeren in de opstelling van het handelingsplan.

Teneinde het proces hierover en de bedenkingen te concretiseren hebben we gekozen om het werkdocument, opgesteld door Ellen Planckaert (stagiaire tweede master) hierachter op te nemen.

1. Context van bespreking

In mei en juli 2008 start het team van kamertraining met voorbereidende gesprekken rond het thema participatieve - open dialoog in verslaggeving. Er werd o.a. gereflecteerd over volgende vragen:

- Welke functie geven we aan de verslagen?
- Wat zijn volgens het team wenselijke veranderingen in de vormgeving van de verslagen?
- Kernvraag: **is het verslag een weerslag van dialoog?**

Waar voordien verslaggeving enerzijds het verzamelen en bundelen van informatie was vanuit de hulpverlening én de jongere en anderzijds als overdrachtdocument naar consulent gehanteerd werd, wenst het team het verslag te gebruiken **als instrument om in dialoog te gaan met de jongeren rond hulpverlening**. Dit om inspraak te garanderen van de jongere in zijn/haar hulpverlening (SMK 1.4.2 kwaliteitshandboek). Vóór deze periode participeerden jongeren in gesprek met hun individueel begeleider rond de inhoud van het verslag. Dit werd door de begeleider genoteerd en door de jongeren 'als gelezen en voor akkoord' ondertekend.

Gedurende november en december vindt een verdere bespreking rond open verslaggeving plaats. De **visie van het team** werd samengevat: participatie van de jongere rond de inhoud van het verslag is noodzakelijk. De dialoog (jongere - begeleiding mening) moet in het verslag terug te vinden zijn. Evolutieverslagen en handelingsplan zijn nuttig om wat afstand te kunnen nemen van hetgeen gebeurt. Het laat de begeleiding toe om enkele zaken breder te kaderen en hier bewust mee bezig te zijn. Er waren verscheidene vragen rond de omvang van participatie: hoe ver laten we de jongere participeren tijdens de opmaak van een verslag? Het verslag samen met de jongere maken waarin de verschillende perspectieven in ik-vorm(HV, jongere, context) worden weergegeven, is geen optie voor het team. Dit zou ons te ver afleiden van het inhoudelijke aspect van verslaggeving.

Welke werkwijze we verder rond open verslaggeving zullen hanteren, wordt hier besproken en geëxpliciteerd, nadat dit voor een eerste maal werd toegepast. Bedoeling is om na elke opmaak van een verslag, beperkingen neer te schrijven en te verwerken in de vooropgestelde procedure/werkwijze.¹

2. Doel open verslag

- in dialoog gaan met de jongere rond zijn bevindingen op de belangrijke levensdomeinen (zelfredzaamheid, psychosociaal functioneren, budget, school/werk, context, afspraken KT, ...)
- in dialoog gaan over nieuwe doelstellingen.
- in dialoog gaan over de manier waarop deze doelen bereikt worden (=middelen)
- komen tot het neerschrijven van een handelingsplan waarbij aandacht is voor het gebruik van een heldere taal op een manier dat zowel de jongere als de begeleiding zich kunnen herkennen in wat er neergeschreven staat.
- verslag als instrument om consulent te informeren over evolutie van de jongere en andere werkpunten in de hulpverlening te beklemtonen.

3. Werkwijze

De werkwijze is nog het meest voor bespreking vatbaar, aangezien het een proces blijft om deze nieuwe methode van verslaggeving aan te pakken en vorm te geven. Toch geven we reeds een voorlopige werkwijze weer.

- De dialoog kan zich ontspinnen rond de vorige verslaggeving. Deze wordt met de jongere doorgenomen en meningen rond huidige stand van zaken worden gegeven. De jongere krijgt ruimte om zoveel mogelijk zelf de inhoud van zijn/haar hulpverleningsproces mee te bepalen. De jongere zelf laten nadenken over de doelen en vooral de manier waarop deze kunnen bereikt worden staan hierbij centraal.

¹ Dit is een voorlopig basisdocument dat geëvalueerd dient te worden na enkele toepassingen.

- Vervolgens wordt er gezocht hoe dit kan neergeschreven worden.
De begeleiding geeft aan dat deze manier van werken de jongere zeker en vast aanmoedigt om in dialoog te gaan over de inhoud van het hulpverleningsproces. Ook de jongere geeft aan meer betrokken en beluisterd te worden door deze werkwijze rond verslaggeving. Het neerschrijven van deze dialoog daarentegen is een moeilijker gegeven. Omdat zowel de mening van de jongere als de mening van de begeleiding duidelijk moet weergegeven worden.
- Nadat de begeleider het verslag samen met de jongere opmaakt, wordt deze ter inzage gesteld op de computer voor de andere collega's.
- Tijdens de teamvergadering volgt dan feedback van de andere teamleden betreffende de inhoud van dit (voorlopig)verslag.
- Vervolgens wordt dit verslag aangevuld met mogelijke opmerkingen en resulteert dan in een definitieve versie van het verslag.
- Tot slot wordt het definitieve verslag nogmaals met de jongere doorgenomen vooraleer dit door te geven aan de consulent.

4. Voorlopige knelpunten bij de werkwijze

- *Het vraagt veel tijd om het verslag samen met de jongere op te maken. De begeleiding wil hier zeker de nodige tijd voor uitrekken, maar het is niet altijd even evident om de balans tussen individuele begeleiding en groepsbegeleiding te bewaken, daar andere jongeren en taken ook de nodige aandacht vragen.*
- *Het is moeilijk om zowel de beleving van de jongere als die van de begeleiding samen op papier te zetten.*
- *Men gaat met de jongere in dialoog adhv de vorige verslaggeving. Er is de bedenking of dit ook haalbaar zal zijn als er nog geen sprake is van een vorig verslag. Verder wordt de vraag gesteld in hoever een 'vertrouwensrelatie' nodig geacht wordt om de jongere tot dialoog uit te nodigen rond de inhoud van het verslag.*
- *In welke mate het mogelijk is om in dialoog te treden met de jongere, is afhankelijk van de persoonlijkheid (open of gesloten houding), verbale vaardigheden en de motivatie van de jongere.*

5. Mogelijke oplossingen

- Deze nieuwe werkwijze is een procesgebeuren, waarmee iedere begeleider aan de slag gaat en zich de werkwijze probeert eigen te maken. Evaluatie van dit proces blijft noodzakelijk.
- Om ook de beleving van de begeleiding voldoende te expliciteren, is de uitwisseling en feedback op teamvergadering zeker zinvol. Meningsverschillen tussen de jongere en de begeleiding kunnen duidelijk gemaakt worden door naast de beleving van de jongere ook de visie van de begeleiding aan te vullen en neer te schrijven.

- De suggestie 'methodiek van de hand' kan een hulpmiddel zijn om informatie tussen jongere en begeleider uit te wisselen en de jongere uit te nodigen tot reflectie over zijn hulpverleningsproces. Elke vinger van een hand staat voor:
 - Duim: Waar ben ik goed in? Waar ben ik tevreden over en wat gaat goed?
 - Wijsvinger: Waar wil ik naartoe? In welke richting wil ik verder?
 - Middenvinger: Wat kan ik niet goed? Wat gooien we overboord? Wat is niet zinvol?
 - Ringvinger: Waar blijf ik trouw aan? Wat mag blijven voortduren?
 - Pink: Waar ben ik klein in? Waar zijn er nog groeimogelijkheden? Verandering?
- Om de betrokkenheid en de motivatie van de jongere te stimuleren is het belangrijk om duidelijk aan de jongere uit te leggen wat het opzet en doel van verslaggeving is en te benadrukken dat hun beleving hierin centraal staat.

- Evaluatie hulpverlening

Naast de tevredenheidslijsten werd besloten om op kamertraining een evaluatie te starten bij jongeren die al een tijdje de hulpverlening hebben verlaten, om na te gaan welke aspecten van de werking voor hen behulpzaam zijn geweest. Op dit moment hebben we nog niet voldoende evaluaties om hieruit conclusies te trekken.

Wat wel duidelijk is, is dat de resultaten tot op heden uiteen kunnen liggen. De ene neemt ook gedifferentieerder waar dan de ander. Voor de ene is het hulpverleningsprogramma irrelevant, terwijl het voor de ander wel nuttig bleek. We hopen hier volgend jaar meer informatie rond te verzamelen.

Daarnaast werd uit de werking van kamertraining besloten dat het nuttig zou zijn de werking onder de loep te nemen.

Zelfreflectie geeft aan dat we geen goed antwoord hebben op jongeren die een zwakke motivatie hebben en omgekeerd jongeren die zwakker zijn verliezen snel de zinvolheid in de hulpverlening, doordat zij regelmatig falen in de opdrachten. Opdrachten zoals koken, kuisen, op tijd binnenkomen, ...maken het verloop van de begeleiding moeilijk en weinig belonend voor de jongere. Ook contacten extern willen dan wel eens mank lopen.

Zelfreflectie zal ons moeten leiden naar een antwoord voor deze jongeren.

- Plannen voor 2009

In 2009 zullen we 2 studio's bijbouwen . Gezien de grote vraag voor meer individuele opvang van adolescenten en in functie van een zekere flexibiliteit binnen onze residentiele werking , hebben we besloten om in een eerste fase 1 studio bij te nemen. De andere ruimte zou als vergaderruimte dienen. Later kunnen we eventueel evolueren naar 8 studio's.

Een vergroting van de capaciteit zal ook zijn gevolgen hebben voor de inzet van medewerkers : de organisatie zal moeten bekeken en herschikt worden .